

деяких особливостей, які з'явилися завдяки сучасним інформаційним технологіям. Останні дають змогу для працівників виконувати свою професійну діяльність віддалено та мати гнучкий графік роботи. Особливо актуалізуються можливості проведення контролю з допомогою використання можливостей програмних продуктів і наявних технічних засобів (в тому числі, зокрема навігаційних, пов'язаних зі штучним інтелектом і інших). Значна частина сучасних логістичних рішень, побудованих на використанні ІТ, вже зараз широко використовує штучний інтелект. До прикладу, такий підхід застосовується для моніторингу виконання сільськогосподарських робіт, контролю за роботою техніки.

З огляду на це, сучасна логістика набуває рис інтелектуальності й перетворюється з простого обміну товарами чи інформацією в систему, спрямовану на майбутнє (на випередження). Окрім цього, завдяки ІТ стали можливими індивідуальні логістичні рішення та ідеальна синхронізація усіх процесів. Таким чином кожна організація отримує тільки їй властиві конкурентні переваги.

Микола ЗОСЬ-КІОР

д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту Полтавської державної аграрної академії

Олександр ПОМАЗ

к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту Полтавської державної аграрної академії

Вероніка КУРКІНА

проектний менеджер НГО «Логос»

РЕГІОНАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Політичні, соціальні, економічні зміни, які відбуваються в останні роки в Україні, несуть, з одного боку, певні загрози і виклики, з іншого – перспективи і нові можливості. Переламний у всіх значеннях 2014 рік суттєво прискорив і видозмінив адміністративно-територіальну реформу, необхідність якої назривала усе попереднє десятиліття.

У квітні 2014 року урядом України було схвалено концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, після чого було затверджено план заходів щодо її реалізації. Згідно даної концепції, державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає

децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері [2].

Метою реформи є формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад [4], поєднання економічних, соціальних інтересів на загальнодержавному та регіональному рівнях з максимально ефективним використанням потенціалу регіонів в інтересах їх жителів [6].

Щепак В. В. виділяє дві групи основних факторів впливу на організацію і розвиток регіональної соціально-економічної системи такі як територіальні та регіонально-економічні. Перша група факторів відображає кількісні показники щодо територіального розміщення соціальної і виробничої інфраструктури (маршрутів та графіків руху транспорту, режиму роботи підприємств). Друга – характеризує регіональний рівень побутових, комунальних, транспортних та інших послуг в частині встановлення тарифів. Ці фактори мають вплив на ту частину підприємств, установ і організацій з комунальною або не комунальною формою власності, які свою діяльність спрямовують на надання послуг (соціального спрямування) територіальній громаді [6].

Тотальна централізація влади «дісталася у спадок» Україні від радянської системи. Наслідками політики тотальної централізації влади в Україні стали:

- істотна залежність територій від центру;
- низький рівень інвестиційної привабливості територій;
- інфраструктурно, фінансово та кадрово слабкі громади;
- деградація сільської місцевості;
- складна демографічна ситуація;
- низька якість надання публічних послуг;
- низький рівень довіри до влади;
- високий рівень корупції;
- низька ефективність управлінських рішень [4].

Крім того, тривала відсутність політичної волі для проведення повноцінної децентралізації у державному управлінні стала однією з причин посилення сепаратистських рухів на сході країни [4].

Лише події 2014 року змусили державу зосередити значну увагу на

реформі децентралізації, всебічному врахуванні соціально-економічних інтересів окремих регіонів України. Соціально-економічні інтереси регіону відображають його потреби, є дієвим стимулятором регіонального відтворення, що нерозривно пов'язано з процесом регіонального розвитку. Таким чином, соціально-економічні інтереси регіону виступають як багатопланове явище та є невід'ємною складовою ринкової економіки. Вони спрямовані на задоволення насамперед потреб населення регіону, а також усієї держави [1, с. 16].

Сутність інтересів регіону можна також розглядати через призму категорій, які характеризують регіональний розвиток. З одного боку (з погляду держави), регіональний розвиток – це зростання кількості і якості ресурсів та споживних благ, якими даний регіон забезпечує економіку країни, з іншого – це зростання обсягу виробництва і споживання матеріальних і нематеріальних благ, збільшення кількості населення та доходу на душу населення, покращення соціального розвитку, екологічної обстановки, зростання ролі економіки регіону в національній економіці України [1, с. 16].

Указ Президента України №713/2019 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» регламентує питання прискорення економічного розвитку, подальшої децентралізації влади та запобігання корупції [5]. Ключовими аспектами, на які звертається увага в Указі, є наступні: про засади адміністративно-територіального устрою України; про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства про місцеві вибори; про внесення змін до Закону України «Про засади державної регіональної політики» щодо підвищення спроможності агенцій регіонального розвитку; вирішення питань про обіг земель сільськогосподарського призначення; про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів Державного фонду регіонального розвитку; про внесення змін до Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» щодо посилення конкурентоспроможності регіонів.

Безумовно, значення реформи децентралізації для успішної діяльності регіональних соціально-економічних систем важко переоцінити. Успішне здійснення реформи може надати суттєвого поштовху для соціально-економічного розвитку регіонів. Децентралізація влади та ресурсів стимулюватиме більш значне використання потенціалу громад для самоврядного розвитку, налагодження ефективної співпраці з місцевим бізнесом.

Список використаних джерел:

1. Bilan Y., Zos-Kior M., Nitsenko V., Sinelnikau U., Ilin V. Projecting the social component of the efficient management of land resources. *Journal of Security and Sustainability*. Issues. 2017. № 7(2). P. 287-300.

2. Zos-Kior M., Kuksa I., Samoilyk I., Storoška M. Methodology for assessing the countries' globalization development. *Economic Annals-XXI*. №11-12. 2017. P. 4-8.

3. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08.09.2005 № 2850-IV (Редакція станом на 02.12.2012). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2005. № 51. С. 548.

4. Samoilyk I., Zos-Kior M., Illin V., Illina O. The globalization trends of the agrarian sector development. *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 95. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019)*. P. 6-9.

5. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/713/2019#Text>

6. Zos-Kior M., Shkurupii O., Fedirets O., Shulzhenko I., Rubezhanska V. Modeling of the Investment Program Formation Process of Ecological Management of the Agrarian Cluster. *European Journal of Sustainable Development* (2021), 10, 1, 571-583.

Олег КАРИЙ

д.е.н., професор, завідувач кафедр менеджменту організацій
Національного університету "Львівська політехніка"

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ: КЕРОВАНІСТЬ ПРОЦЕСУ

Постійною проблемою в соціально-економічних науках є те, що реалізація прийняття рішень та політик рідко відбувається за планом, і до цих пір немає єдиної думки щодо того, чому це так. Пандемія COVID-19 примусила керівництво організацій по новому поглянути на цифрову трансформацію організацій. Якщо раніше даний процес розглядався як процес впровадження нових інформаційних і комунікаційних технологій, то тепер виключна увага до технологій замінилася визнанням того, що процеси трансформації впроваджуються в організації, починаючи з інформаційних процесів, через бізнес-процеси [1] до бізнес-моделей [2]. Навіть передові ІТ-компанії по всьому світу вимушені були повністю по новому організувати роботу своїх працівників, перевівши значну частину їх на віддалений режим праці, побудувавши нові канали взаємодії з клієнтами. Підтвердилося твердження, що цифрова трансформація – це не просто "оцифровка" процесів управлінської та виробничої